

Riekonkääpä

Fläckporing

Anthoporia albobrunnea (*Antrodia albobrunnea*)

Uhanalaisuusluokka (IUCN): silmälläpidettävä (NT)

Luonnehdinta

Riekonkääpä kasvaa alustallaan pinnanmyötäisesti eikä muodosta lakkia. Se on pehmeän korkkimainen ja pillipinta on sametin tuntuinen, kermanvalkoinen tai harmahtava. Riekonkääpä on yleensä 2–3-vuotinen. Sienen vanhetessa solukko kuolee muodostaen ruostenvärisiä alueita, ja reunan väri muuttuu vaaleanharmaasta pihkanväriseksi tai lähes mustaksi. Tuoreena tai puolikuivana riekonkääpä tuoksuu kirpeän hedelmäiselle. Riekonkääpä aiheuttaa katkeilevaa ruskolahoa, jonka murtopinta kiiltää kuivana.

Elinympäristö ja levinneisyys

Riekonkääpä kasvaa vanhoissa ja kaatuneissa mäntykeiloissa, yleensä rungon alapinnalla tukevien oksien alueella. Kasvupaikat ovat yleensä ikivanhoissa havumetsissä, Lapissa useimmin mäntykankailla. Riekonkäävän levinneisyys painottuu Itä- ja Pohjois-Suomen vanhoihin luonnontilaisiin metsiin, mutta sitä esiintyy harvakseltaan myös Etelä-Suomessa.

Nykytila ja uhkatekijät

Riekonkääpää uhkaa vanhojen luonnontilaisten metsien häviäminen. Se reagoi herkästi metsänkäsittelytoimiin ja häviää herkästi hakkuun seurauksena.

Hoitosuositukset

Riekonkäävän esiintymispaikka tulisi rajata kokonaan metsänkäsittelyn ulkopuolelle. Esiintymispaikalla ja sen ympäristössä tulisi turvata lahoppuujatkumo. Lahoavat maapuut tulisi jättää paikoilleen ja suurikokoisia mäntyjä tulisi säästää myös lähialueilla, jotta niistä voi myöhemmin kehittyä riekonkäävälle sopivia kasvualustoja.

Lähteet

- Kotiranta, H., Saarenoksa, R. & Kytövuori, I. 2009. Suomen kääväkkäiden ekologia, levinneisyys ja uhanalaisuus. – Norrlinia 19: 1–233.
- Kotiranta, K. & Niemelä, T. 1996. Uhanalaiset käävät Suomessa. 2. uudistettu painos. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Ympäristöopas 10. 184 s.
- Niemelä, T. 2005. Käävät, puiden sienet. Luonnontieteellinen keskusmuuseumi, Kasvimuseo, Helsinki. 319 s.

Kuva: Jorma Pennanen